

עובדות שחשוב לדעת אודות: חומרי ניקוי לכביסה ולכלים

שרית כהן מויאל- רכזת חינוך והסברה ביחידה הסביבתית

שאנו פותחים את מכונת הכביסה או את מדיח הכלים, אחרי הפעולה, אנו בודקים אם "זה יצא נקי". נשאלת השאלה האם גם מבחינה סביבתית אנו "יוצאים נקיים"? חומרי הניקוי והלכלוך ממכונת הכביסה וממדיח הכלים, למעשה "יוצאים" לביוב. סקרים שנערכו בעשור האחרון הצביעו על כך שהדטרגנטים (תערובת חומרים המשמשת לניקוי) הם המזהמים העיקריים בנתרן ובורון בשפכים העירוניים במדינת ישראל. הדטרגנטים "תורמים" גם לזיהום השפכים בכלורידים.

שנות הבצורת הארוכות והמחסור החריף במים שפירים מדגישים את הצורך בהשבת קולחין(מי ביוב טהורים)עירוניים למשק המים . בישראל משיבים כיום קרוב ל-70% מהקולחים, והרשויות ממשכות להשקיע מאמצים בצמצום השימוש במים שפירים להשקיה חקלאית. ככל שעולה חלקם של הקולחים העירוניים במי ההשקיה החקלאית, כך מתחזק הצורך לשמור על איכותם. ריכוזי נתרן, כלורידים ובורון בקולחין בישראל מגיעים כבר כיום לערכים המגבילים את התאמתם של הקולחין להשקיה . **מזהמים אלה גורמים להרס קרקעות, לפגיעה ממושכת בגידולים חקלאיים ולהמלחת מי תהום, והם מסכנים באופן משמעותי את סביבת החיים שלנו.**

אלה מאיתנו שמתעמי בריאות מקפידים על רכיבי המזון שהם מכניסים לגופם, למדו כבר לקרוא את הטבלאות המופיעות על אריזות המוצרים. מאותם טעמים עלינו להבין היטב את נתוני הרכיבים שבהם אנחנו "מאכילים" את סביבתנו בפעולות היומיומיות שלנו. בחשבון הבריאות ברור הקשר בין בריאות הגוף לבריאות הסביבה. הקשר הזה מתבטא, בין השאר, באיכות המים שאנו שותים ובאיכות המים המשמשים אותנו לגידול המזון שלנו ולייצורו.

צמצום המלחת שפכים בישראל הוא אחד היעדים המרכזיים של המשרד להגנת הסביבה בשנים האחרונות. במדינת ישראל הותקנו תקנות שאין דומה להן בשום מקום אחר בעולם. תקנות אלו הביאו לירידה משמעותית בריכוזי המלח בשפכים העירוניים. הנתונים שנאספו על ידי המשרד להגנת הסביבה שימשו בסיס להצעה חדשה לתקן ישראלי לאבקות כביסה, שאין דומה לו במקומות אחרים בעולם. למרבה המזל התעשיינים בישראל מיהרו להפנים את ההכרח לייצר דטרגנט תוך התחשבות בצורכי הסביבה הייחודיים לישראל ויחד עם יבואני חומרי הכביסה הסכימו להוריד באופן דרסטי את ריכוז הבורון בכל אבקות הכביסה ולהוריד במידה משמעותית את ריכוזי הנתרן והמלח באבקות הכביסה הנפחיות(הדורשות כוס אבקה לכביסה אחת). להסכמה זו הצטרפו החברות הבינלאומיות ופירושו מבחינתן- הקמת קווי יצור חדשים שיהיו מיועדים אך ורק לשוק הישראלי. הסכמות אלו מצאו ביטוי בתקן ישראלי חדש- תקן כחול-לבן.

תקן כחול- לבן יביא לצמצום של כשליש מתכולת הנתרן באבקות הכביסה הנפחיות, ויפחית את השימוש במלח בישול בכל כביסה. בנוסף הורדת תכולת הנתרן תביא לצמצום השימוש במלחים שנועדו לנפח את האבקה, ועם ההפחתה בכמות האבקה הנדרשת ליחידת כביסה תחול ירידה נוספת גם בכמויות הבורון והכלורידים שייפלטו לשפכים בישראל.

להלן מספר טיפים שכל אחד יכול/צריך לעשות

* הפעילו את המדיח ומכונת הכביסה רק כשהם מלאים, כך תחסכו חומרי ניקוי וחשמל ותחסכו זיהום מהסביבה.

* העדיפו שימוש בבקת כביסה קומפקטית (הדורשת כפית אבקה לכביסה אחת) על פני אבקת כביסה נפחית (הדורשת כוס אבקה לכביסה אחת).

* הפרידו כביסה מלוכלכת במיוחד לכביסה מלוכלכת באופן קל, כמו שאתם מפרידים בין כביסה לבנה לצבעונית.

* כאשר הכביסה אינה מלוכלכת באופן מיוחד עדיף להשתמש בנוזלי כביסה ולא באבקה.

* הימנעו משימוש במלח ומהמלחת הסביבה. אל תוסיפו מלח למדיח הכלים.

* נוזלי כביסה ידידותיים יותר לסביבה מאבקות.